

ప్రకటన నంబర్ NO. 19
 శ్రీ తిరుమల పాద పీఠ్యర కమండలం

గ్రంథకర్త:
 తల్లిరకవి శాస్త్రాంధరాయఁడు.

కాలః
 రాయగండప మద్రాసుకు
 ముద్రితము.

1958.

ప్రకటన

ప్రకటన. ౧-౨-౦.

విజ్ఞప్తి

అయ్యలారా !

నేనీ తిరుమల మొక తేవ్వరశతకమును రచించుటకు, నాకా దేవదేవునియందుగల భక్తివిశేషమే కారణముగాని, నాకుగల భాషావైదుష్యమును వెల్లడింపగాదు. మీదుమిక్కిలి కవిత్వరచనకు వలయు సామగ్రి నాకడ నపూర్ణమని నేనెఱింగియు రచనకు సాహసించితి. ఇందొప్పలెన్నియో తప్పలెన్నియో గ్రహింపజాలని యల్పజ్ఞుడను. నీరు పాలును గలిపి నివేదించిన బాలనే గ్రహించి నీటిని విసర్జించు హంసరాజుము మాడ్కి సదయహృదయులగు మీరు నాయుదుగల వాత్సిల్యాతిశయంబున నాతప్పలను మన్నించి, మీకృతకు నన్ను బాత్తునిజేయ వేడుకొనెద.

“

గుడ్లదొన, }
25-10-38.

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడూ,
త్వరకవి మాలెకొండరాయుడు,
గ్రంథకర్త.

శ్రీరాములు.

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వర ప్రసాద సిద్ధిరస్తు.

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వర శతకము.

ఉ॥ శ్రీరమణీయగాత్ర, సర • సీరుహపత్రవిశాలనేత్ర, ప ।
ద్వారమణీకళత్ర, పుర • మర్దన మిత్ర, సురారి జైత్ర, వి ।
స్తారసుకీర్తిపాత్ర, విధి • సంస్తుత చిత్రచరిత్ర, భక్తహృ ।
త్సారసనూత్నమిత్ర, ముని • సన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧

ఉ॥ శ్రీద, భవత్ప్రపా మహిమ • చేగృథినొందు రచింపఁబూని, మీ ।
పాదసరోజయుగ్మమును • భావమున గడుభక్తినిల్పి, యా ।
మోదముతోనుతింతు, రస • పూరితపద్యశతంబుఁగూర్చగఁ
సాదర మొప్పు సాయమును • సల్పుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨

ఉ॥ ఒక్కెడనైన విఘ్నముల • నొందక గార్యభరంబుఁదీర్పగా, ।
మ్రొక్కెద మీదునానతిని • మోదుగఘాదికి విఘ్నరాజుకుఁ, ।
చక్కెరలొల్కు పల్కులను • శారదనాకొడగూర్చునట్లువెం ।
పెక్కిన భక్తితోఁగొలుతు • నెప్పుడు తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩

ఉ॥ ఆదిమకావ్య కర్తకును, • వ్యాసునకుఁ, భవభూతికాళీదా, ।
సాదులకాంధ్ర వాఙ్మయని • యంతల కంజలిచేసి మ్రొక్కెదఁ, ।
నాదగు తల్లి దండ్రుల క • నారతముఁ బ్రణమిల్లి వేడుదుఁ, ।
బోధి యొసంగి నాకృతిని • బోధనఁగ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪

ఉ॥ రూపమునామముఁ గ్రియయు • లోకహితార్థముఁ బూనితోజగ ।
ద్వాప్యపకసీ నిజమ్ముజల • జాననరుద్రముఖామరొత్తముల్ ।

దాపనవద్యులుగ ననగ • దక్షులుగాక వినమ్రచిత్తులై ।
తేవకు దేవకునిను ను • తించిరి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౫

ఉ॥ ఆదియుగత్రయమునని • జాత్రితభక్త జనానుపాలనా ।
మోదవిశిష్ట చిత్రమున • మోహవిమూఢవయ్యు మోహివై ।
మేదినిజన్మమందితి వ • మేయచరిత్ర తురీయమందునా ।
గాదిలివిగ్రహంబవము • గ్రాలితి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౬

ఉ॥ స్థూలములందు స్థూలమయి, • సూక్ష్మములగ గడుసూక్ష్మరూపివై,
నేలకునింగిక్క మిగిలి • నిండిచరాచర విశ్వమంతయునా ।
లోలతనుండుదేవ, భవ • ఋంతనపండిత విగ్రహంబవై ।
గ్రాలితిమానవప్రతితి • గావగఁ దిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౭

ఉ॥ గంటిని యేడుగొండలను, • గంటివరాహుని దివ్యదేశమునా, ।
గంటిసువర్ణ కుంభముల • గ్రాలెడుకోవెల గోపురంబులనా, ।
గంటివరాహతీర్థమును • గల్గెపహరిణియందుఁ గ్రుంకికొనా ।
గంటిభవత్ప్రతీకమును • కాంక్షతో తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౮

ఉ॥ క్రుంకితి పాపనాశమున, • క్రుంకితినాకధునీ జలంబులనా ।
క్రుంకితి గోపుగర్భమున, • క్రుంకితి పాండవతీర్థమందుననా, ।
క్రుంకితి బ్రహ్మతీర్థమున • క్రుంకితి విష్ణుమహేశ్వరంబులనా, ।
క్రుంకితి కాపిలాఖ్యమున • గూర్చితో తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౯

ఉ॥ లెక్కకు మిక్కుటంబగుచు, • కేలుబవళ్లును దాసకొటివెం ।
కెక్కిన భక్తియుక్తులయి • హృదయము లొగిరి సప్తకంబువై ।
కెక్కుచు గ్రొండికొదిగుచు • నేగుటచూచినఁ గండ్లవండువో ।
స్మక్కిడు వారులేరుముర • సూదన తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౦

ఉ॥ మందిర ఘంటికారవ మ • మందమరణద రసైకవంతమై, ।
బంధురపాపసంభయ వి • భంజనశక్తి విశాలవంతమై, ।

యిందిరకాత్మ భూతమయి ♦ యింపెసలాడు నామమైనగా

విందయటాచు వీనులకు ♦ విందగు తిర్మల వెంకటేశ్వరా

ఉ॥ నీదగు దివ్యదర్శనము ♦ నిర్మలనిశ్చలచిత్తవృత్తినా ।

పాదనఁజేసి, భక్తిరస ♦ వంతముగాఁ గురుబుద్ధిఁగూర్చుకొని

మాదివిరోధులకా దరిమి, ♦ యవ్యయశాఖ్యమునిచ్చి, ముక్తిసం ।

పాదనకారణంబగుచు ♦ భాసిలు దిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౨

ఉ॥ శుకపిక సుకులంబగుచు ♦ శోభిలుచుండు వనాంతరంబులకా ।

బ్రకటితసాధసంహతి వి ♦ రాజిత పట్టణభూములందు నొ ।

ల్లక, నివసింప నెంచి తొ ♦ ధరాధర వెల్లిత భూరికాననం ।

బకలుషిత స్థలంబని ద ♦ యామయ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౩

ఉ॥ కారడవయ్యు సత్వములు ♦ గానఁగరావు మహాత్వమెట్టిదో ।

దాదినసర్పబాధయును ♦ తస్కర బాధయు లేమసాఖ్యమై ।

మాకుత మొప్పుచుండు రవి ♦ మండల తీక్ష్ణమయూఖదాహముకా ।

భూరుహాశాఖలార్పు ముని ♦ పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౪

చ॥ నినుఁగనఁబోవు భక్తుల వి ♦ నిశ్చలచిత్తమెఱుంగఁగోరియో ।

ఘనమతి దేవమానివర ♦ కాండమొనర్చెడు బూజలందనో ।

మనముననేమి యెంచితివా ♦ మానవకోటిక భేద్యమైన యీ ।

వనమునఁజేరినావు సుర ♦ వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౫

చ॥ సిరిగలవాడవంచు, నిజ ♦ సేవకబృంద ఘనాఘవ్రంజనం ।

హరణవినోదివంచు, కరు ♦ గాకర భావుడవంచు, నెమ్మడికా ।

గురుతరమైనభక్తినిను ♦ గూర్చి భజించితి నన్నుఁబ్రోవుమో ।

పరమదయాసముద్రముని ♦ పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౬

చ॥ మలకలధర్మవృత్తియని ♦ మానకమచ్చర పూరితాత్మలై ।

పెలుచనహైందవాలయవి ♦ భేదనకార్యధురీణులై వెనకా ।

- జెలగిమునీదు సన్నిధికి ♦ శరగ లేరది యేమిచిత్రమో ।
 సలలిత సద్గుణాధ్యముని ♦ సన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౭
- చ॥ మలకలతేనిపట్టి, సుర ♦ మానవవంద్య గుణప్రకాశ, మా ।
 నళినదళాక్షి సన్నిభ, స ♦ నాతన ధర్మపథానువర్తి, నిన్ ।
 వలచిభజించి సద్యశము ♦ భద్రపదంబును గాంచగల్గెనే ।
 వెలదులుసాటి యాసతికి ♦ పృథ్వని దిర్మల వెంకటేశ్వరా ।
- ఉ॥ శ్రీకమలామనోహర, శ ♦ చీవరముఖ్య దీగీశపాలనా ।
 ప్రోకయశోవికాల, ముర ♦ సూదన, వేదవిరోధవాదకా ।
 నేకవయూధకుంభచయ ♦ నిర్దళనోగ్ర మృగేంద్ర, భక్తలో ।
 కైకశరణ్య మంగళ గు ♦ కాలయ, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥
- ఉ॥ కుండలవైరివాహ, ముచి ♦ కుండనుతా, హరిసిలదేహా కో ।
 దండకళాప్రచండ మద ♦ దానవకాండవిభంగ భండనా, ।
 చండకర్ణేందునేత్ర భవ ♦ సాగరతారణ యానపాత్రనీ ।
 యండనునన్న జేర్పగొని ♦ యాదెద తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౦
- ఉ॥ యజ్ఞము, యజ్ఞభోక్తృవును ♦ యజ్ఞఫలంబును నీవెకానెడన్ ।
 వాఙ్మలు నమ్మి కొల్చి భవ ♦ బంధవిమోచను తాదురన్ననీ ।
 యాజ్ఞశీరంబునెద్దిడియ ♦ హంబుదొఱసి దినంబునేమనో ।
 యజ్ఞమొనర్తు దత్తలము ♦ నందగ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౧
- ఉ॥ పాండవ పక్షపాతివని ♦ పల్కెడు కౌరవులంతమూర్ఖులో, ।
 డండ శరాత్మరూపమగు ♦ ధర్మమునీవని కాంచలేకనీ ।
 కుండునెయ్యట్టి చాగొనము ♦ యోగిజనాశ్రయ, సత్యమూర్తివా ।
 నిండు వెలుంగునీ వెగద ♦ నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౨
- ఉ॥ వేదహరుండు సోమకుండు ♦ బేలతనభిమునిగిడాగ, బ్రి ।
 హృదులు నిన్న వేడమను ♦ జాశునిగూల్చితి మశ్యురూపివై ।

వేదచయంబు బ్రహ్మాకిడి • భీతినిబాపి ధర్మజెలంగవా ।

సాదల బెంగబాపంగల • సామివి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౩

చ॥ సురహిత మాచరింప, వడి • సుల్లను వార్ధిమునుంగనున్న మం ।

దరమును వీపుపై నిలిపి • దక్షతమోసిన కూర్మరూపనా ।

తిరమెనుతింప నీమహిమ • దక్షసుతేశుడె జాలడందురో ।

పరమదయూతరంగ ముని • వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౪

చ॥ తరమర యంగలేక, గడు • దర్పితుండై కనకాక్షుడుగ్రతన్ ।

వీరవీర చాపచుట్ట గతి • బృధ్వినిజుట్టంగ బూనగోధివై ।

కెరలి వరాహరూపమున • గిల్బిషునద్దనుజున్ వధించి స ।

త్వరమున బ్రోవవే ధరను • భాసుర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౫

ఉ॥ సోదరహంతకున్ దునిమి • ధ్నోణితలంబున కెల్ల నీశుడై !

మోదముజెంద నెంచి కడు • మూఢతనున్న హిరణ్యకేశ్యపున్ ।

మేదురవక్షుఘున్ జదిమి • మిత్తికొసంగిన నారసింహ, ప్రి ।

హ్లా దనుతాబ్జపాద, కరు • ణాకర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౬

చ॥ బలవిపునోర్చి, నాకమును • బాయగజేసి, సురాధివాసమున్ ।

బలిమిని నాకృమించి, తన • పారుషమెల్లెడ సాటినట్టి యా ॥

బలిని నడంచు, పూనికను • వామనమూర్తిగ బ్రహ్మచారివై ।

వెలసిన దేవదేవ, పర • భీకర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౭

చ॥ ధరణిపు లేపుమీటి • నిజధర్మములన్ విడనాడి దుష్క్రియా ।

పరతపరింప నీసుగొని • పార్థివలోక వినాశకారివై, ।

పరగితివయ్య లోకమున • భార్గవరాముడు నాబ్రోశస్తమై, ।

సరసవచోవిలాస, ముని • సన్నత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౮

ఉ॥ ఊర్జితశక్తి సాహసమ • దోడ్పతిభండన నిర్జితారియై ।

దుర్జయుండైన రావణుని • దోర్బల జృంభణ మార్పగోరి మేల్ ।

కర్ణమెఱిగి, దాశరథి • గన్బ్రభవించి దశామ్యుగూల్పవే ।
నిర్జరలోకమద్య, ధర • ణివర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౯

చ॥ హలముధరించి హస్తమున • యాదవయోధులకెల్ల దొడ్డవై ।
బలఁపువైభవోన్నతుడు • పాలిత పాథుఁడుచక్రి కన్నవై ।
యలఱివయ్య రోహిణికి • నానకదుందుభికాత్మజుండవై ।
బలయుత రామనామమున • భాసిలి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౦

ఉ॥ సంతతభోగలాలసత • క్షౌతలి భూతదయావిహీనులై ।
జంతుబలి పృథానమున • శాంతిలి దేవగణంబు కామితం ।
బెంతయుగూర్చి జ్యోతురరు • హేయగుణాధ్యుల నుద్ధరింపగన్ ।
భాగ్నిశాపి, బుద్ధుఁడన • భాసిలు తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౧

చ॥ కలియుగమందు మానవుల • గల్గవదూరులఁజేసి బ్రోవగన్ ।
దలచితో, యాత్మరూపమున • ధారుణి కేవలగోత్రమంబునన్ ।
వెలసితి కల్కిమూర్తి నన • వేడుకమీర గృపారనాంబుధి ।
కలిమివెలంది తేడబుధకల్పక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౨

చ॥ నిమగ్నలారగన్న గడు • నీరసమైఘన పాపసంచయం ।
బనలము సోకుశుష్కతృణ • మట్టులు గూఢటిపోవునంచు స ।
ధనులునచించు వాక్యములు • తథ్యముగా మదిసమ్మికంటినిక ।
సంకసనందనా దిముని • సన్మత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౩

॥ దుష్కృతి మానవాధములు • దుష్టమత పృవిబోధితోగ్గిడు ।
ఘర్మలనాచరింప, భువి • సంకరజాత్య భివృద్ధిజెండగా, ।
నిర్మల హృందవాభ్యుదయ • నిశ్చల తత్వముసాటి భోవవే, ।
భిర్మయమూంబరా, సుజన • పాలక, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౪

ఉ॥ దేవ, శిష్టియారచన, • ధీవిభవంబున, భూతతిర్వముక, ।
జీవరాత్పరైక్యము, • చేతన చేతన స్వప్రతిత్వముక, ।

కేవల నిర్గుణంబ, రిజి * గీవయు, సత్వరజస్తమాదులగా, ।

భావమున న్నెఱుంగుటయె * ప్రిజ్ఞత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౫

ఉ॥ భక్తియుతాంతరంగులయి, * భాగవత్కర్థ విచారమగున్మలై ।

వ్యక్తివశంబుజేసి, నిగ * మాతునినిన్ననిశంబుగొల్చినన్ ।

ప్రాక్తనసావసంహతిని * బాసిభవాద్భిదరించి, దుర్లభయ ।

వ్యాప్తిదోరంగి గాంచెదను * హాయిని తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౬

చ॥ కరధృతశంఖచక్ర, కలి * కల్పచనాశన గండకీశిలా ।

వరయుత హేమహార, ముఖ * బాసితచారుతరోర్ధ్వపుండ్ర, వి ।

స్ఫురదరవిందరాగమయ * భూరికీరీట, సువర్ణఘంటికా ।

భరితకటిప్రదేశ, ముని * వంధిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ 32

చ॥ వరద, భవాద్ధిపోత, శశి * భాస్కరలోచన, సావమోచనా ।

శరనిధిగేహ, నీలమణి * సార విరాజితచారుదేహ, సం ।

గరనిహతాసురప్రకర, * కల్యగుణాశ్రయ, కంబుకంఠరా ।

స్ఫురదరవిందనేత్ర, ముని * పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౮

ఉ॥ సారసగేహినీహృదయ * సారస సారసమిత్ర, ఘోరసం ।

సారవిచారమార, ఘన * సారసుగంధవిలేపనాంగ, ధీ ।

సారవిరాజితా, విజిత * శాత్రవ, రక్షితశాత్రవాత్మజా ।

సారసనైరి వక్త్ర, ముని * సన్నత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ 3౯

ఉ॥ గ్రాహని, వీడితంబగుట * క్రౌర్యముబెంచి మదేభ మొక్కెడన్ ।

సాహసమొప్పబోరి తన * సారము బీరముబాసి ప్రాణముల్ ।

దేహమువీడనున్నగడు * దీనతనీశరణమ్ము వేసినన్, ।

స్త్రీహముమీరఁ బ్రోచితివి * నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪౦

ఉ॥ కార్ముక భంగముంకువగ * గల్పనజేసి విదేహరాజు, దా ।

నర్మలిభూమిజాపరిణ * యంబును సాటిన, రాట్కుమారులా ।

- ధర్మముగాంచి బెగ్గడిలి, * తాళగనోడ, దృఢాంబులీలగా ।
మర్మమెరింగి దృంచినర * మా వరతిర్మల వెంకటేశ్వరా । ర౧
- ఉ॥ మోసపుజాదమందు తమ * భోగము, రాజ్యము నోడికాననా ।
వాసవిశేషకవ్వపరి * బాధిత భావులు పాండుసూనులా ।
యాసముబాసి, శుద్ధహృద * యమ్ముల సీపద పూజజేసి, ౭౯ ।
గాసినిబాసి, సౌఖ్యమును * గాంచిరి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ర౨
- ఉ॥ గొల్లడనీవటంచు భువి * గొల్లలు గొందరు బల్కుచుందు, నీ ।
వెల్లజగంబులో లిస్సజి * యించినవాడని గాంచలేక, నీ ।
కల్లనిజంబుల దెలిసి * కాలము బుచ్చుటపూరుషార్థమో ।
పుల్లనరోజనేత్ర, కరి * పోషక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ర౩
- చ॥ ధరణిని భక్తసంహతి ను * చారిత బ్రోవవికుంతమందిరం ।
బరయగవీడి, కేవలగ * మందునబుట్టితిపుట్టలోపల, ।
హరుడునజుండు గోవులయి * యయ్యెడనీకు బయస్సునిచ్చుట ।
గురుతుగగాంచె దద్విధము * గొల్లను తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ర౪
- ఉ॥ గొల్లడు, తొండమాన్యపతి * గోవులకాపరి, ధేనుకంతముల్ ।
దుల్లగ నేయ గొడ్డలిని * దోస్థలి జేర్చిననాల, గావనీ ।
వల్లననుంచి నీశీరము * నడ్డముగా బెనువేలునందిన ।
వల్లపుడుల్కిపాటొడవి * పర్వజె తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ర౫
- చ॥ ధరణిపపుత్రి పద్మయను * చామరసాక్షివలించి వేడుచున్ ।
బోపారిమ్రొక్కపూర్వభవ * పుణ్యవశంబున గేలువట్టిని ।
వరమరయింతలేక భవ * దర్శనీరమునన్ ధరించితో ।
గురుడుతురంగ, భక్తజన * కల్పక, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ర౬
- చ॥ ధరయును, నీశయున్, సిరియు * ధర్మసత్రీతయంబు, గొల్వగా
పరమపదంబుశేషనగ * పావనకానన సీమయైకృత్ ।

- పరలిలివయ్య దాసజన ♦ వాంఛితముల్ సమకూర్పనెంచి, నా |
 తరమనుతింపనిన్నుగడు ♦ ధార్మిక తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౪౭
- చ|| తురగముఖంబుదాల్చి, తొలి ♦ దొల్తన నక్షరసంజ్ఞఁగూర్చితీ |
 వరువనినాల్గువిద్యలకు ♦ నాదిగురుండవు, వేదమూర్తివీ |
 వరయ ననాదిపూరుషుడ ♦ వాద్యుడ వజ్రభవాండసృష్టికి |
 వరఖగరాజవాహ సుర ♦ వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౪౮
- ఉ|| తల్లియు దండ్రీయు గురువు ♦ దాతయు త్రాతయునీవెయంచునా
 యుల్లమునందునమ్మి విన ♦ యోక్తుల సేవదపూజనేతునీ |
 చల్లనిచూపులక బరపి ♦ సత్యమునిత్యమునైన సౌఖ్యముక |
 గొల్లగనిచ్చి బ్రోవునను ♦ గూర్చిని తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౪౯
- ఉ|| పర్వతమెక్కుత్రోవకిరు ♦ పార్శ్వములక వికలాంగు లెందరో |
 విర్విగ బాల్గుతీరి, చను ♦ ప్రేక్షకు లిచ్చెడు కాసువీసముక |
 బర్విడిగొంచు భీతితము ♦ భద్రమటంచును దృపులై సదా |
 నిర్విచయాత్ములై మనిరి ♦ నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౫౦
- ఉ|| దేవ, నరాశ్చర్యి బడసి ♦ దేవిగబద్ధును గేలుబట్ట నా |
 పావనిపుణ్యమేమొ, మది ♦ భావన సేయఁదరంబె, తొండమాకా,
 భూవిభుడాచరించిన త ♦ పోబలముల్లుని జేసె నిన్నహా |
 పావనివంద్యసప్తగిరి ♦ పాలక తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౫౧
- చ|| సుతుబడయంగఁగోరి కపి ♦ సుందరియంజన యంజనాద్రిపై |
 యతితపమాచరింపఁగని, ♦ యంబరకేశుని వీర్యముకసదా |
 గతిభవదాజ్ఞ నావనిత ♦ గర్భమునందిడునట్లుజేసి, యా |
 సతి ముదమందఁగూర్చితివి ♦ సంతతి తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౫౨
- చ|| పుడమిని నేధనాఘ్యుడును, ♦ భోగియు, ద్యాగియు, జక్రవర్తియుక
 బడయగలంఁడనీకుసరి ♦ భాగ్యము, భోగము, నాధిపత్యముక |

విడివడకుండనిత్యమును ♦ వేనకువేలు గడింతు ద్రవ్యముగా ।

గుడినిగడాని పూలలను ♦ గొల్పితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥౧౩॥

చ॥ ఒకకరమందు చక్రమును ♦ నొక్కటశంఖముదాల్చి పేర్చిమై ।

యొకటనుజూపిపాదముల ♦ నొక్కటభక్తులవాంఛితార్థముల్ ।

సకలమునిచ్చు చిహ్నముగఁ ♦ జూచి చెలంగితి వేమగొండలగా ।

బ్రకటమహాగుణాధ్య, ♦ ముని వదిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౧౪

ఉ॥ ఆజినోడి శాస్త్రపుల ♦ కర్థము, దేశముగోలుపోయి, కాం ।

భోజనృపాలుడర్థిని ♦ బొల్పుగనర్చవజేసి, రాజ్యముగా ।

వాజిగజధ్వజాదుల న ♦ వార్యతగైకొని, మేరుధీరుడై ।

రాజిలెగాదె యుర్వర, వ ♦ రాత్పర తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౧౫

ఉ॥ పూర్వము మాధవుండ నెడు ♦ భూసురుడాత్మకులోచితక్రియా ।

నిర్వహణంబుమాని యవ నీ ♦ స్థలి దుర్వ్యసనానుషంగుడై ।

పర్వమునాడు నీదరికి ♦ బ్రాప్తవశంబునజేరిగొల్వ గా ।

సర్వఘనాఘముక్తునిగ ♦ సల్పితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౧౬

చ॥ ధరమునురామకృష్ణుడను ♦ తాపసు డుగ్రతపంబు సేయుచో ।

వెఱచి సురేంద్రుడైతిపము ♦ భిన్నముసేయ గడంగి బన్నముల్ ।

బరువడినొడ్డ నీకరుణ ♦ బ్రాపుగనిల్చి మున్సిద్రుబ్రోచితో ।

వరద, సమస్తలోక పరి ♦ పాలక, తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౧౭

చ॥ శరణమటన్నవారలకు ♦ శాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిబ్రోతువా ।

బిరుదుగలాడవంచు నిను ♦ వేడితి నాహృదయుబులోన నీ ।

వరపదకంజముల్ నిలిపి ♦ వారక నీకృపజూపకున్న నీ ।

బిరుదుహృశక్కియందు నరి ♦ భీకర తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౧౮

ఉ॥ కృత్యమటంచుదారకుని ♦ గీటడగించి కుమారదేవుడా ।

హత్యదొలంగుటెట్లనుచు ♦ నాత్మదలంచి సురేంద్రునాజ్ఞచే ।

- నిత్యము, సత్యమైనెగడు ♦ నిఘజియించి యఘంబుబాయడే |
వ్యత్యయమింతలేక నుత ♦ భార్గవ తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౫౯
- చ॥ భవతభిషేకతీర్థమును ♦ బానమొనర్చెడు మానవాళి య |
త్యవిరళదోషసంభవ ఘ ♦ నాఘవితానవిముక్తినిందు నీ |
వవని సమస్తతీర్థముల ♦ కాలయమై విలసిల్లుచుండుటా |
వివిధకళావినోద, బల ♦ భిన్నుత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౦
- ఉ॥ శీతలమందవాత మగ ♦ సీమ విరాజిత పారిజాత భూ |
జాతసుమప్రభాత నవ ♦ సారథసార మిళద్దిగంతమై |
యాతపతాపహంబు ము ♦ దావహమై ప్రసరించియెంతయో
భ్యాతివహించె నీనిలయ ♦ మందున దిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౧
- చ॥ విమలమనీష నీవు దల ♦ పెట్టిన నొక్కక్షణంబులోపలా |
గమలభవాండజాలముల ♦ గల్పనజేతువు మాయజూతువ |
శ్రమమునజోగి, భోగిగను, ♦ శక్రునిభిక్షువుగా నొనర్తువో |
సమయవినోదజాల కజ ♦ సన్నుత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౨
- చ॥ సనకసనందనాదిముని ♦ సత్తములర్చిలిశేషశైలమం |
దనుపమలీల నిన్నుగొని ♦ యాడిభజించి, భవద్విభూతుల |
దినకరతుల్యతేజమును ♦ దివ్యమనోహరగాత్రసంపదా |
గనులకు బండువొనటులు ♦ గాంచిరి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౩
- చ॥ వ్రజమునగోపసుందరుల ♦ ప్రక్కన నందరికన్నిరూపులై |
నిజశుభమోహనాకృతిని ♦ నెగ్గగఁజేసి, విభాసరాసము |
ఋజుగతిసల్పుచో నిశివ ♦ రుండుడుమధ్యమునదనర్చున |
ట్లజనుతయొప్పితయ్య, సుజ ♦ నావన తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౪
- ఉ॥ ఎల్లజగంబులోలి సృజ ♦ యించను, బెంచను, ద్రుంచగర్తలై |
చేల్లినమూర్తులకెవర ♦ చింపగుణాత్మకుడైన నిత్యునే |

వల్లనుగాంచగా గలనొ, * పాపుడనే, గతిజూపనీవు నా |

యల్లమునందునిల్వమిక * నిర్మల తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౫

చ|| శివుడనికొందరుక, * గనకచేలుడటంచును గొంతిమందియుక |

ద్వివిధవిధానవర్తులయి * తీవ్రవివాదపరంపరాహతిక |

జవికెదరయ్య, దేవ, నిను * చిన్మయుడద్యయుఁ డాచు నెమ్మదిక |

దవిలియొలుంగలేక, గడు * ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౬

ఉ|| పాలితలోకజాల, కరి * పాలక, పావనిపంద్య, పావనా, |

నీలశిరోజజాల, హరి * నీలమణీనిభచారుగాత్ర, నీ |

లీలలెఱింగిగోపికలు * రేలు బవభృభజించి యక్షయ |

శ్రీలనుగాంచినత్పదము * జేరిరి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౭

ఉ|| నేవకలోకపాల, సుర * శేఖరవంద్య, సుశీల దేవకీ |

దేవి కనుంగుబాల, వసు * దేవ నృపాలవరాత్మగోల నా |

భావమునందు నీదుపద * పద్మయుగంబును నిల్పినిత్యముక |

బ్రోవుమటంచు వేడెదను * బొల్పుగ దిర్మలవెంకటేశ్వరా ||

ఉ|| లోకులు, లోకనాయకులు * లోకములుక బదునాల్లుమాయమై |

చీకటిగ్రమ్మ నవ్వలను * జిత్సృభ కోటిదివాకరాధమై |

జోకనఖండమై వెలుగు * సూరిజనంబు లెఱుంగనేర్తురా |

ప్రాకటతత్వమీవయను * భావము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౯

ఉ|| పారుడొకండునీవనిని * బాటనబోవుచు దారిదప్పి దు |

ర్వారపిపాసచే బడలి * ప్రాణమువాయగనుండి, తానినుక |

గూచివేడ, సత్కృపను * గ్రోలగనీరమునిచ్చి, యింటికిక |

దారి నెఱుంగజూపితివి * ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 20

ఉ|| వేడగ లేదురాజ్యములు * విత్తములుక గజవారుపంబులుక |

కేడిగి శ్రీనివాస కడు * వేదతపంబువనుంట, బొట్టుక |

గూడును, కట్టబట్టయును, * గూరిమిసేపదదాస్యము సదా |
 పోడిమి మీరనిచ్చి నను * బ్రోవుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 20
 ఉ॥ నీపదపద్మసేవనము * నిర్మలచిత్తునిజేసి, బుద్ధికి |

బ్రావుగనిచ్చి, భక్తికిని * బాసటయై పరమార్థదృశ్యముక |
 జూచగ హేతువై వెలయు * జొప్పడనాకది మార్గమెద్దియో |
 తోపగలేదు, దిక్కగుము * దోడన తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 21

ఉ॥ భారతయుద్ధవీరుడగు * పాండవమధ్యముఁడాహవస్థలం |
 బారసి, ఖన్నుఁడై, గురుల, * నావుల, బాధుల జూపనోడితా |
 బోరికిఁబూనకున్నయెడ * బోధనజేసితి కర్మయోగముక |
 ధీరత గయ్యముక గడవ * ధీవర తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 22

ఉ॥ గాదిలితమ్ముఁడాజిదశ * కంటునీతో నెమరొడ్డిచెల్లదు |
 రేవదనముది, దుఃఖమున * వేటి, బ్రాకృతపూరుషుంబలెక |
 సోదరభర్మసూత్రమున * సుంధరమానవుల శ్రయింప నా |
 మాదిరి సల్పితౌర, నిజ * మాయది తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 23

చ॥ నవరసభావసంభరిత * నవ్యచచోసువిలాస సంపదక |
 బ్రవిములతేజముక గలిగి * భామినివై సుధబంచి పెట్టవా |
 నవనవలాసు పల్లవక * నదు దిబ్బొల్పుక రాంబుజంబులక |
 వివిధకళావిసోద బల * భిన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 24

ఉ॥ కాలునిమాతలార్భటికి, * కాయముగంపముసెది ప్రాణముల్ |
 దూలెడువేళ నీస్మరణ * దోచునో, తోచదో శ్రీనివాస, యా |
 వేళ నజేతునయ్య, మది * వేసటజెందకనాటికడ్డమై |
 జాలిసెలంగి బ్రోవవలె * శాశ్వత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 25

చ॥ నవనిధులున్న, రంభయగు * నాతినిగొన్న, దివంబుగన్న నో |
 ప్రవిములతీర్థపాద, కడు * భక్తిని నిన్ననిశంబుగొల్వకక |

- భవినవఁడని నీకరుణ • బొందగలేదని విన్న హేతుఁడ |
 దివిరిభజుంతునిన్ను, గడ • తేర్చుము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 22
- చ|| రవిశశిభామసౌమ్యులును, • రాత్రిచరాదిగురుండు, కావ్యదుః |
 రవిజాడు, రాహుకేతువులు • బ్రాభవమొప్పుగ నీదునాజ్ఞచే |
 యవని సరాళికర్మఫల, • మందగజేయుట, బూజనార్హులై |
 ధ్రువగతినొప్పచుండుదు ర • ధోక్షజ తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 23
- చ|| సతమని యాలుబిడ్డలును, • సంపద, భోగము, వాహనంబులు |
 మతినతిగర్వముఁ జెటిగి, • మత్తత భూతదయావిహీనుడై |
 కృతమకృతంబుగానకను • గిల్చిషవృత్తములాచరించె డా |
 పతితుఁడు, కాలుసమ్మెటల • బాలగు దిర్మలవెంకటేశ్వరా || 24
- డి|| ఆనతవైరిపార్థునకు • నాపుడవై, రథచోదకుండవై |
 మానితపృష్ఠియుండవయి • మంత్రివినై, గురునాయకుండవై |
 మేనమరందివై, జగతి • మేటిబలాధ్యునిజేసికాఘనుఁ |
 గానకభావినోద, సుర • నందిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 25
- డి|| కత్తినిజేతబట్టక నె, • కవ్వడికి రథచోదకుండవై |
 మిత్తికిద్రోయగల్గితి వ • మేయబలాధ్యులధార్తరాష్ట్రుల |
 బత్తియె మూలకారణము • పాండవపక్షచరుండవౌటకుఁ |
 చిత్తునుగన్నవారలకు • సేమము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 26
- చ|| సరసవచో విలాసముల • శయ్యనులక్ష్మి నిగుడియుండగా |
 కరిమొరనాలకించి తమ • కంబున నక్రమదార్థమేగుచో |
 పరుగులుబారినావట నె • భామినిపయ్యెదనై నవీడక |
 పరమదయామసివ, నుత • పాండవ తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 27
- చ|| ఎటిగి, యెఱుంగజేనకట • యెంతటిపాపము సేసినానొ యీ |
 వలకు, నికేమిజేసెదనొ • ప్రాప్తమదెల్లొకొ తోచదయ్యో నీ |

మఱుగుకు జేరినాడ, నను • మానమువీడి, కృపాకటాక్షముఁ |

బఱిసి, మదాశ్రయిండువయి • భాసిలు తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥౩

చ॥ అనిశము నీచదార్శనము • నర్మిలి సేయుచునున్న నాయెడఁ |

గనికరమూనవేల, నను • గావగరావదియేల, పామరుం |

డని యెద నెంచినావో, పరి • హాసము నాదుచరిత్ర లేకనీ |

మనము శిలామయంబో • గిరిమందిర తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥౪

ఉ॥ ఆసకు మేరలేక నడి • యాసలబాలయి, నీచసేవలఁ |

జేసి, కృతావరాధినయి • చేడ్పడి యియ్యెడ పూర్వపుణ్యముఁ |

జేసి, భవత్పదార్పనము • సేయగగల్గితి నాదుపాపముఁ |

ద్రోసి పునీతుజేయుమయ • తూర్ణ మ తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥౫

ఉ॥ 'రా'యని యుచ్చరించిన బహిరాయనమా దురితుబులన్నియుఁ |

'మా'యనిబల్చినంత క్షణః మాత్రములో, దలవాకిలొయ్యనఁ |

మూయబడంగ లోజొరగ • బోలపుగావున రామనామముఁ |

బాయక సంస్మరించుటయె • భద్రము తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥౬

చ॥ సిరిగలవాడవౌట నిను • జేఁభజించిన వారికెప్పుడుఁ |

గురుతరమైన సంపదల • గూఁపునునంబుల మోహవార్ధిలో |

దరగల క్కజేయకను • ధర్మనిబద్ధ గుణావలంబులై |

బరగఁగ జేసి ప్రోతువట • భాసుర తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౭

చ॥ తలపును నీవయ్యినిలిపి • తావకనామ సుధారసంబు నిం |

పలరగ గ్రోలువారలకు • హాయిజెలంగు నిహంబునక సదా |

వెలయుదు రూర్ధ్వలోకముల • విశ్రుతసౌఖ్యములబ్బి ముక్తులై |

సలలిత స్వప్రకాశ, గుణ • శోభిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౮

చ॥ అవనిపుడైన నేమి, బల • హంతకు డంతటిభోగియైన నే |

మవిరళ దానశీలుడయి • యర్థవతుండయి యేమి భాతిలో |

- భవదభిమానముగొనని • బామరుడెవ్వని బాత్రుడాను, తా |
భవజలధిదరింపఁ గురు • పండిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౮౯
- చ|| కలియుగమందు గొందరతి • కల్పవమానసులౌట దుష్ప్రియా |
కలితుల సత్యవాక్పరు ల • కారణవైర వశీకృతాత్ములై |
బలిమిని పేదసాదలకు • బాధలుగూర్చుచునుండు వారల౯ |
బొలియగఁజేసి సాధువులఁ • బ్రోవుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౦
- చ|| వనజదళాక్ష, యోవరద • వాసవవంద్య, దయాతరంగ, స |
న్మునికుల సేవితాంఘ్రియుగ • మోహనరూప, సురారిమర్దనా |
ఘననిభనీలకాయ, దర • కంధర, నందకుమార, వల్లవి |
వనరుహబాణ, నీలగళ • పండిత, తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౧
- చ|| నినుగనలేనివాఁడు కడు • నీరసుడై కనులుండియుండుడౌ |
యనువుగనీకభామృతము • నాననిదుష్టుడు బ్రేతమాత్రుడౌ |
నినుమది సేవలొదనుప • నేరనివాడిల గార్థభంబగు౯ |
దినకరసోమలోచన సు • ధీవర తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౨
- చ|| ఇనుఁడుదయింప జీకటులు • హీనములై కనురెప్పపాటులో |
జను మటుమాయమై యటులు • శాస్త్రవిచారసుబోధసారము౯ |
గనినను బాయనజ్ఞత, వి • కాసముగల్గు ఘనంబుకెంతయు౯ |
జనహితకార్యమియ్యదియ • త్కూతలి తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౩
- చ|| జనహితమైనకార్యములు • సల్పుచు భూతవయాంశరంగుడై |
యొనర సువర్ణలోప్తముల • నొక్కటిగా నమదృష్టిగాంచుచు౯ |
దనమది దానెఱింగి కుల • ధర్మపరాయణుఁడౌచు భూస్థలి౯ |
మనుటయె పూరుషార్థ • మఘమర్షణ తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౪
- చ|| ధీవరుడైన పూరుషుడు • దేశము, గాలము, బాత్రము౯, సదా |
భావమునందుగురైఱిగి • పథ్యము దిథ్యమునైన త్రోవసే |

బోధగనేర్పినా జగతి • బూజ్యత గాంచగ నర్హుడయ్యెడుగా |
క్రిమర భక్తమానసవ • శీకర తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౫

ఉ|| క్రొలితినీకథామృతము • గ్రొలితి నీపదకంజతీర్థముగా |
దోలితి వైరివట్కమును • దూరముగా వెమరొడ్డకుండ దే |
హాలయమందువెల్గు పర • మాత్ము నిగంటి నిమిలతాక్షులగా |
జాలము దృశ్యవిశ్వమని • సాటితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౬

ఉ|| మాడలు, మానికంబులు స • మంజసభూష లమూల్యచేలముల్ |
గోడిగె, లాలు, పల్లకులు • కుంజరముల్ రథముల్ పురంబులుగా |
బోడిమిమీర లంచమిడు • పూనిక నాయెడనున్న, చేతులగా |
మోడిచి మొక్కగల్గుదు న • మోయని తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౭

చ|| జనులతీసితిమంతులయి • సత్యవచోవిధవాభిరాములై |
జనపతి ధర్మమూర్తియయి • సస్యములెందు ఫలప్రదంబులై |
యునికీ మన్నికీ జగతి • యూర్జితసౌఖ్య ముదావహంబునై |
దనరగఁజేసి బ్రోవుమయ • ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౮

ఉ|| అంగజోటి సన్నిభకు • భాంగ, భవన్ముదుపాదయుగ్మముగా |
సంగతభక్తి హృద్విమల • సారసవీణిని నిల్పి పూజలు |
ప్పొంగుచుజేసి నీదయను • బొందగనే నిపుడియ్యనున్న యీ |
మంగళహారతిగా గొనుము • మాన్యత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౯

చ|| త్వరకవివంశసంభవుఁడు • దారుఁడు, శౌనకగోత్రవర్ధనుం |
డరయగ నారువేలకులుఁ • డాత్మగురుండు సదాన్నదానత |
త్పరుఁడు భవద్విధేయుఁడు సు • భావుడు వెంకటరామమంత్రియా
పరసుని యాత్మకీలయు • సౌఖ్యము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౧౦౦

18 తిరుమల వెంకటేశ్వర కథము.

చ॥ పిలువగ మాలెకొండదనుఁ * బేరటివాడ కపిశ్వరాఖ్యులు
దొలగియు వ్రాసితిగా గృతిని * దోచినయట్టులు పండితోత్తమ
సెలువుగఁబడ్యముల్ సదివి * చిత్తములగా గడుహర్షముంద
తలపునఁ జూడుమయ్య భవ * తారక తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వరార్పణమస్తు.

తప్పొప్పుల పట్టిక.

పద్యసంఖ్య.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
౧౩	౧	ఉ	చ
౨౦	౧	కుండల	కుండలి
౩౭	౨	బాసిత	భాసిత
౩౮	౪	మృ	స్ఫ
౪౦	౪	దృంచిన	ద్రుంచిన
౫౩	౩	విడిబడ	విడివడ
౯౫	౧	చ	ఉ

